

POOBLAŠČENA OSEBA ZA
VARSTVO OSEBNIH PODATKOV

JAVNI SEKTOR - DOSTOP DO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA IN VARSTVO OSEBNIH PODATKOV

Kaj morajo vedeti funkcionarji in drugi javni uslužbenci javnega sektorja v zvezi z zagotavljanjem pravice vedeti in pravice do zasebnosti

Pravice do svobode govora in informiranosti ter varovanja zasebnosti so nam zagotovljene že z Ustavo. **Tako uslužbenci v javnem sektorju kot tudi funkcionarji, se morajo zavedati, da sta tako dostop do informacij javnega značaja kot varovanje zasebnosti pravici vsakogar.** Obe pravici moramo spoštovati, jih omogočati, izvajati in udeleževati na podlagi **Zakona o dostop do informacij javnega značaja (ZDIJZ)** in **Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1)**, ki se trenutno uporablja v okrnjenem obsegu, ter od 25. maja letos dalje tudi na podlagi nove evropske zakonodaje, **Splošne uredbe o varstvu podatkov (GDPR)**.¹

Osnovno pravilo za javni sektor

Na splošno lahko rečemo, da za subjekte javnega sektorja primarno velja načelo javnosti, tako za informacije, ki so v raznih gradivih (npr. zapisnikih, vabilih na seje ipd.) kot tudi za druge informacije o njihovem delu ter podatke o funkcionarjih in zaposlenih. V javnem sektorju namreč velja temeljno pravilo, da je javno oziroma vsakomur dostopno vse, razen izjem, ki jih določa ZDIJZ v 6. členu (11 izjem!). Med izjeme se uvrščajo tudi osebni podatki. Za objavo oziroma kakršnokoli drugo razkritje osebnih podatkov je torej treba imeti ustrezno pravno podlago. V primeru, da pravne podlage nimamo, informacije nimajo značaja proste (javne) dostopnosti. Tako na primer, pred objavo na spletni strani subjekta javnega sektorja, prekrijemo osebne podatke posameznikov (tretjih oseb), ki so navedeni v zapisnikih ali drugih dokumentih. **Vendar ta izjema ne velja za vse fizične osebe oziroma posameznike, saj ZDIJZ hkrati tudi določa, da izjema glede varstva osebnih podatkov ne velja za zaposlene v javnem sektorju in funkcionarje (s tem določa ustrezno pravno podlago), zato se njihovi osebni podatki, povezani z opravljanje nalog ali funkcije, lahko razkrijejo javnosti.** Razkrijejo se lahko tudi podatki o plačah in drugih prejemkih o zaposlenih in funkcionarjih.

GDPR – Pooblaščen oseb za varstvo osebnih podatkov (DPO)

V skladu z novimi zahtevami GDPR so subjekti javnega sektorja (državni organi, občine, javni zavodi, nosilci javnih pooblastil in drugi, v nadaljevanju: subjekt javnega sektorja), do 25. maja 2018, že morali imenovati posebno **Pooblaščen oseb za varstvo osebnih podatkov (DPO)**, ki zastopa subjekt javnega sektorja pred nadzornim organom za varstvo osebnih podatkov, skrbi za ustrezno zagotavljanje pravic posameznikov katerih podatki se obdelujejo, ter v vlogi tako imenovanega revizorja opozarja vodstvo na pomanjkljivosti glede varstva osebnih podatkov in nudi strokovno pomoč zaposlenim pri zagotavljanju skladnosti z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov. Glede na primarno izvajanje zakonodaje o dostopu do informacij javnega značaja, je zagotovo pomembno, da pooblaščen oseb nudi tudi ustrezno strokovno pomoč s področja dostopa do informacij javnega značaja. To pomeni, da mora imeti pooblaščen oseb za varstvo osebnih podatkov tudi znanja, izkušnje in prakso s področja ZDIJZ. Samo s kombinacijo znanj (varstvo osebnih podatkov in

¹ UREDBA (EU) 2016/679 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA, z dne 27. aprila 2016, o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov)

informacije javnega značaja) lahko pooblaščen oseba za varstvo osebnih podatkov, zagotovi ustrezen standard zastopanja subjekta pred nadzornimi organi, javnostjo in posamezniki.

Subjekt javnega sektorja je dolžan zagotoviti, da se osebni podatki obdelujejo pošteno, zakonito in skladno z namenom za katerega so bili zbrani. Hkrati mora vzpostaviti tudi notranja pravno organizacijska in tehnična (npr. informacijska varnost) pravila za zagotavljanje skladnosti z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov varstvo pred kršitvami. Vse navedeno v skladu z zahtevami GDPR.

Odgovornost funkcionarjev

Morebitni člani nadzornih svetov ali na primer člani občinskega sveta, se uvršajo med funkcionarje, zato so tako kot drugi javni uslužbenci občine, dolžni varovati tajnost osebnih podatkov, s katerimi se seznanijo pri opravljanju funkcije. Dolžnost varovanja tajnosti osebnih podatkov jih obvezuje tudi po prenehanju funkcije.

Zvočno ali slikovno snemanje sej

Zvočno ali slikovno snemanje pomeni poseg v zasebnost in varstvo osebnih podatkov. Takšen poseg ni dopusten brez ustrezne pravne podlage za obdelavo osebnih podatkov. Pravno podlago praviloma zagotovimo s poslovnikom ali drugim aktom, ki ureja delovanje organa subjekta javnega sektorja. Poleg pravne podlage pa je obvezna tudi predhodna seznanitev posameznikov (udeležencev seje) o obdelavi osebnih podatkov (izvajanju snemanja), namenu oziroma namenih (na primer za namen priprave zapisnika, za namen obveščanja javnosti – objava na spletnih straneh in podobno) in drugih obveznih elementih.

Določbe poslovnika o delovanju organov morajo vsebovati obvezne elemente, ki jih narekujeta ZVOP-1 in GDPR, med drugim mora biti jasno določen nam ter rok hrambe in način brisanja podatkov oziroma posnetkov. **Če so določbe poslovnika o snemanju sej in uporabi posnetkov dovolj natančne, se šteje, da je bila z udeležbo na seji podana posameznikova privolitev za obdelavo osebnih podatkov. S tem je zagotovljena ustrezna pravna podlaga, kot predpogoj za obdelavo osebnih podatkov.** Obvezna seznanitev o obdelavi, ena od pomembnejših zahtev GDPR, se izvede na primeren način, na primer s posredovanjem ustne informacije udeležencem (pred vsako sejo) o določilih poslovnika glede snemanja občinskih sej in objavo določil poslovnika o snemanju sej na vidnem mestu, v prostoru kjer se odvija seja občinskega sveta.

Če zadeve niso ustrezno urejene s poslovnikom, obstaja tudi manj primerna, dodatna možnost, da se zakonitost obdelave osebnih podatkov zagotovi s pridobitvijo soglasij posameznikov, ki so udeleženi na seji. Pri tem opozarjamo na nove, strožje zahteve GDPR, ki se nanašajo na soglasje, zato je morebitne »obrazce« za pridobitev soglasja treba ustrezno prilagoditi ter zagotoviti ustrezen nivo obveščeniosti posameznikov o obdelavi njihovih osebnih podatkov.

Še o razlagi pojmov s področja varstva osebnih podatkov

Osebni podatek

Definicija osebnega podatka je izredno široka. Osebni podatek je namreč katerikoli podatek, ki se nanaša na posameznika, ne glede na obliko, v kateri je izražen.

Posameznik je določena ali določljiva fizična oseba, na katero se osebni podatek nanaša, pri čemer je fizična oseba določljiva, če se jo lahko neposredno ali posredno identificira, predvsem s sklicevanjem na identifikacijsko številko (npr. na EMŠO ali na davčno številko) oziroma na enega ali več dejavnikov, ki so značilni za njeno fizično, fiziološko, duševno, ekonomsko, kulturno ali družbeno identiteto. Med osebne podatke zlasti uvrščamo ime in priimek, naslov bivališča posameznika, telefonsko številko, elektronski naslov, identifikacijske številke, registrsko oznako osebnega vozila, lokacijske podatke, spletni identifikatorji, IP naslov. Glede na pogosta vprašanja iz prakse, opozorimo, da samostojni podjetniki in drugi podobni subjekti (vpisani v poslovni register – AJPES), med njimi tudi kmetje, ne spadajo v skupino fizičnih oseb oziroma posameznikov.

Obdelava osebnih podatkov pomeni kakršno koli delovanje, povezano z osebnimi podatki, zlasti zbiranje, pridobivanje, vpis, urejanje, shranjevanje, prilagajanje ali spreminjanje, priklic, vpogled, uporabo, razkritje s prenosom, sporočanje, širjenje ali dajanje na razpolago, razvrstitev ali povezovanje, blokiranje, anonimiziranje ali uničenje.

Mag. Renata Zatler, CIPP/E,
Dataofficer d.o.o.